

Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr

Fødevareministeriets departement
Att: Nanna Vestereng

Dato: 28. april 2005
Ref:
J.nr.: 18124
Direkte telefon: 33 95 88 64
Direkte telefaks: 89 99 13 00
(j.nr. bedes venligst anført i svar)

Angående henvendelse fra Foreningen Gamle Danske Husdyrracer

Fødevareministeriets departement har i e-mail af 21. april 2005 anmodet Genressourceudvalget kommentere en henvendelse af 8. april 2005 fra Foreningen Gamle Danske Husdyrracer (GDH) til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2. samling, FLF alm. del – Bilag 95)

Henvendelsen vedrører en række forhold, som flere gange tidligere er blevet fremført af samme forening eller parter med meget tætte relationer hertil. Hvad angår spørgsmålene om rekonstruktion, tilbagekrydsning og liniekodning skal jeg således blot henvise til henvendelsen fra Bevaringsforeningen Sortbroget Jysk Malkerace af 1. april 2005, (jvnf. FLF alm. del - Bilag 78) besvaret i Genressourceudvalgets skrivelse af 4. april 2005.

Det skal dog fra denne skrivelse fremhæves, at Genressourceudvalget som opfølgning på den gennemførte DNA-analyse af Agersøkvæget har anbefalet Direktoratet for FødevareErhverv, at tilsvarende genetiske analyser overvejes gennemført med henblik på at afklare de indbyrdes genetiske relationer mellem den samlede population af udvalgte bevaringsværdige racer.

Herudover må jeg, på vegne af det samlede Genressourceudvalg konstatere, at den aktuelle henvendelse fra GDH rummer en række fejl og misforståelser, som nødvendiggør en kommentering ud over det sædvanlige.

Set fra GDH's synspunkt kan det selv sagt være ubekvemt, at den fagligt underbyggede rådgivning, som Genressourceudvalget yder, ikke giver medhold til samme forenings krav om store statslige bevillinger til bevaring af de centrale GDH-medlemmers egne populationer.

Genressourceudvalgets interesse er imidlertid alene på den fagligt mest velunderbyggede måde at fremme den samlede bevaringssag. Dette kan ikke ske ved -

på et løst dokumenteret grundlag - at dømme nogle dyr inde og andre ude og herefter målrette bevillingerne til enkelte avlere. Hertil kommer, at Udvalget opererer inden for en EU-godkendt statsstøtteramme på max. 3000 kr. pr. dyreenhed, og således af denne grund umiddelbart ikke har mulighed for at tildele store enkeltbevillinger til individuelle avlere.

Hvad angår spørgsmålet om dokumentation henviser GDH i denne og mange andre skrivelser til den internationale evaluering (IEC-rapporten) fra maj 2002.

Genressourceudvalgets vurdering er imidlertid, at rapportens faktuelle dokumentationsgrundlag er utilstrækkeligt til at foretage en nærmere afgrænsning af, om nogle af populationerne af truede husdyrracer eventuelt bør opdeles i linier og/eller undergå en revurdering i relation til deres bevaringsværdighed.

Genressourceudvalget vurderer som følge heraf, at alle de allerede godkendte dyr samt efterkommere heraf er lige- og bevaringsværdige indtil eventuelle DNA-analyser i givet fald måtte dokumentere andet.

GDH fremfører, at Genressourceudvalget har trodset avlerønsker om i 2004 at arrangere en videnskabelig konference, hvor danske og udenlandske forskere samt avlerne kunne diskutere de bevaringstekniske spørgsmål.

GDH konkretiserer imidlertid ikke, hvorfra dette avlerønske er fremsat, og Genressourceudvalget kan da heller ikke erindre at have tilsidesat et sådant ønske. Tværtimod har Genressourceudvalget netop i 2004 gennemført et avlerkursus med oplæg fra international og national forskningsekspertise. Kurset, hvori flere GDH-medlemmer også deltog, blev særdeles positivt evalueret. Hvis GDH fandt, at der manglede yderligere oplæg, kunne foreningens medlemmer med fordel have tilkendegivet dette i det dertil indrettede evalueringsskema, eller på anden vis fremført dette over for udvalget, hvilket ikke er sket.

Til GDH's spørgsmål om, "hvad vi overhovedet skal med et statsligt genressourceudvalg, der ikke er i stand til at finde konstruktive løsninger vedrørende de avlsspørgsmål, der er årsag til konflikterne, samt ikke kan skaffe de nødvendige midler til sagen", skal jeg bemærke følgende:

Hvad angår konflikterne, må Genressourceudvalget med beklagelse konstatere, at centrale avlermedlemmer af GDH, på trods af flere konkrete tilbud fra Genressourceudvalgets side, ikke har ønsket at samarbejde. Eksempelvis har interessen for at modtage dyretilskud og dermed bidrage med genmateriale til den fælles

genbank været stærkt begrænset. Dermed sikrer GDH-medlemmerne ikke deres dyrs gener mod uforudsete veterinære kriser mv., ligesom de ikke bidrager til de fordele som genbanken rummer i forhold til kontrol af indavl.

GDH fokuserer vedvarende på behovet for større statslige bevillinger, herunder Genressourceudvalgets manglende evne til at tilvejebringe sådanne. Såfremt det samlede felt af avlere besluttede sig for at samarbejde om nye fælles visioner, herunder partnerskaber med aktører inden for nicheproduktion såvel som natur- og landskabspleje, ville området imidlertid i vidt omfang kunne gøres økonomisk selv bærende - samtidig med at den stærkt ressourcekrævende disput om statslige bevillinger kunne bringes til ophør. Det skal i den forbindelse erindres, at selv samme disput - præget som den er af meget voldsomme og udokumenterede påstande - er medvirkende til, at mange potentielle donorer afholder sig fra at entrere med bevaringssagen.

Genressourceudvalget har fra sin start i 2003 fokuseret på visionerne om partnerskab vedrørende nicheproduktion og natur- og landskabspleje og i 2005 gennemfører Udvalget derfor også et avlerseminar netop herom. Det er i den forbindelse Udvalgets forhåbning, at GDH vil slutte aktivt op om arbejdet.

Derudover skal blot opfordres til også at anskue den foreliggende problematik i et større perspektiv, idet der ellers er risiko for proportionsforvrængning. Set i dette større perspektiv præges genbevaringssagen, bortset fra dele af kvægområdet, i al væsentlighed af sundt samarbejde og vilje til dialog. Dette illustreres ved at det inden for de andre bevaringsværdige arter (grise, får, geder, heste og de mindre dyr) er lykkedes, eller er godt på vej til at lykkes at etablere fælles avls- og raceforeninger. Genressourceudvalget har fra sin start i 2003 arbejdet for at fremme dette samarbejde – vel at mærke på et sagligt grundlag - og udvalget har ligeledes gjort en betydelig indsats for at fremme en øget inddragelse og ansvarliggørelse af avlersiden. Genressourceudvalget vil fortsat konstruktivt arbejde herfor, fordi dette, anses for at være den eneste vej fremad mod et fælles fodslag i denne sag.

På udvalgets vegne vil jeg benytte lejligheden til at anmode alle parter om opbakning til at tilvejebringe den fornødne arbejdsro til bevaringsarbejdet.

Med venlig hilsen

Anders M. Klöcker
Formand